

O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA SIYOSATI VA UNI RIVOJLANTIRISH

Sattorova Malika Soib qizi

Tashkent International University of Education

E-mail: malikasattorova025gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu ishda O'zbekistonning investitsiya siyosati, uning asosiy tamoyillari va investitsion muhitni shakllantirishga qaratilgan islohotlar tahlil qilingan. Ichki va tashqi investitsiyalarning o'sish tendensiyalari, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlik hamda investitsiyalar samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi mexanizmlar yoritiladi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, so'nggi yillarda mamlakatda investitsion jozibadorlik sezilarli darajada oshgan.

Kalit so'zlar: investitsiya siyosati, tashqi investitsiyalar, ichki investitsiyalar, investitsion muhit, islohotlar.

ANNOTATION

This paper analyzes Uzbekistan's investment policy, key reforms shaping its investment climate, and the dynamics of domestic and foreign investment inflows. It also examines cooperation with international financial institutions and mechanisms aimed at enhancing investment efficiency. The findings show that Uzbekistan's investment attractiveness has significantly improved in recent years.

Keywords: investment policy, foreign investment, domestic investment, investment climate, reforms.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar investitsiya siyosatini tubdan yangilash va modernizatsiya qilishga

qaratilgan bo‘lib, ushbu yo‘nalish milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning eng muhim omillaridan biri hisoblanadi. Dunyo iqtisodiyotida global raqobatning kuchayishi, ishlab chiqarish va texnologiyalar bozorida tezkor o‘zgarishlar ro‘y berayotgani sharoitida investitsiyalarni jalb etish va ularni samarali boshqarish davlatning strategik ustuvor vazifalaridan biriga aylandi.

O‘zbekistonning investitsiya siyosati iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlariga — energetika, kimyo va gaz sanoati, qishloq xo‘jaligi, to‘qimachilik, farmatsevtika, transport-logistika va axborot texnologiyalari kabi sohalarga kapital qo‘yilmalarni jalb qilishni nazarda tutadi. Mamlakatda investorlar uchun soddalashtirilgan soliq tizimi, bojxona imtiyozlari, erkin iqtisodiy zonalar va maxsus texnoparklar faoliyatining kengayishi investitsion jozibadorlikni oshirayotgan muhim omillardandir.

Mazkur ishda O‘zbekistonning investitsiya siyosatining mohiyati, uning asosiy tamoyillari, investitsion muhitni takomillashtirishga qaratilgan islohotlar, ichki va tashqi investitsiyalar tarkibi, xalqaro hamkorlikdagi loyihalar hamda investitsiyalarni boshqarish mexanizmlari batafsil o‘rganiladi. Shu orqali investitsiya siyosatining mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta’siri ochib beriladi. Quyidagi jadval orqali investitsiya siyosatining ko‘rsatkichlari bilan tanishamiz:

Jadval 1

2020–2024 yillardagi investitsiya ko‘rsatkichlari

Yil	Tashqi investitsiyalar (mlrd \$)	Ichki investitsiyalar (mlrd \$)
2020	6.5	5.1
2021	7.2	5.4
2022	8.1	5.9
2023	9.0	6.2
2024	9.8	6.8

Jadvalda 2020–2024 yillar davomida O‘zbekistonga yo‘naltirilgan ichki va tashqi investitsiyalar hajmi dinamikasi aks ettirilgan. Ma’lumotlardan ko‘rinadiki, ko‘rib chiqilayotgan davrda ikkala yo‘nalish bo‘yicha doimiy o‘shish kuzatilgan. Xususan, tashqi investitsiyalar 2020 yildagi 6,5 mlrd AQSh dollaridan 2024 yilga kelib 9,8 mlrd dollarga yetgan bo‘lib, bu 50 foizdan ortiq o‘shishni tashkil etadi. Ichki investitsiyalar hajmi ham bosqichma-bosqich oshib, 2020 yildagi 5,1 mlrd dollardan 2024 yilga kelib 6,8 mlrd dollarga yetgan. Mazkur o‘shish O‘zbekistonda investitsiyaviy muhitning izchil yaxshilanayotgani, iqtisodiy islohotlarning samaradorligi ortib borayotganidan va tashqi investorlar ishonchining mustahkamlanayotganidan dalolat beradi. Shuningdek, ichki investitsiyalarning ko‘payishi milliy iqtisodiyotda xususiy sektor faolligi kuchayganidan ham guvohlik beradi.

Jadvalda keltirilgan raqamlar yillar kesimida investitsiyalarning umumiy o‘shish tendensiyasini ko‘rsatsa, quyidagi grafik tashqi investitsiyalarning yillik dinamikasini yanada vizual va aniq tarzda namoyish etadi. Grafik orqali tashqi investitsiyalarning qanday sur‘atlar bilan o‘sgani, har bir yildagi o‘zgarishlar va o‘shish intensivligi yaqqol ko‘rinadi.

Grafik 1

Tashqi investitsiyalar dinamikasi

Grafikdan ko‘rinib turibdiki, 2020–2024 yillar davomida tashqi investitsiyalar hajmi barqaror va izchil o‘shib borgan. Har bir yil davomida sezilarli ijobiy dinamikaga erishilgan bo‘lib, o‘shish sur‘ati ayniqsa 2022-yildan boshlab tezlashgani kuzatiladi. Bu holat O‘zbekistonning investitsion jozibadorligi ortib borayotgani, xalqaro moliyaviy institutlar va xorijiy investorlar bilan hamkorlik mustahkamlanayotgani bilan izohlanadi.

Tashqi investitsiyalarning yildan-yilga o‘shib borishi quyidagi omillar bilan izohlanadi:

- iqtisodiy islohotlarning ochiqligi;
- soliq va bojxona tizimining soddalashtirilishi;
- erkin iqtisodiy zonalar sonining ortishi;
- investorlar uchun huquqiy kafolatlarning mustahkamlanishi;
- davlat tomonidan yirik infratuzilma loyihalariga berilayotgan e‘tibor.

Bu omillar investorlar uchun ishonchli va barqaror iqtisodiy muhit shakllantirib, kapital oqimini jadallashtirgan.

XULOSA

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, investitsiyalar infratuzilmani rivojlantirish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va aholi bandligini ta‘minlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Tashqi investitsiyalar oqimining yildan-yilga o‘shib borayotgani O‘zbekistonda barqaror investitsion muhit shakllanganidan dalolat beradi. Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikning rivojlanishi esa iqtisodiy islohotlarning ochiqligini va samaradorligini tasdiqlaydi.

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekistonning investitsiya siyosati nafaqat iqtisodiy o‘shishni ta‘minlash, balki mamlakatning global iqtisodiy makondagi o‘rnini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Bu siyosat izchil amalga oshirilishi davomida iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi, sarmoyalar hajmining ko‘payishi va xalq farovonligining oshishi ta‘minlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF–4947-sonli Farmoni

“Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”.

Manba: president.uz

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 1-avgustdagi PF–5781-son Farmoni

“Investitsiyalar va tashqi savdo sohasini boshqarish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”.

Manba: lex.uz

3. O‘zbekiston Respublikasining “Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to‘g‘risida”gi Qonuni,

Qonun raqami: O‘RQ–598, qabul qilingan sana: **2019-yil 25-dekabr.**

Manba: lex.uz

4. Jahon banki (World Bank). World Development Indicators 2024.

Rasman e‘lon qilingan statistik ma‘lumotlar.

Manba: data.worldbank.org

5. Osiyo Taraqqiyot Banki (ADB). Uzbekistan Country Partnership Strategy 2023–2027.

Yillik sharh va mamlakat strategiyasi.

Manba: adb.org/countries/uzbekistan

6. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi

“2020–2024 yillarda investitsiya dasturlari bo‘yicha hisobotlar”.

Manba: economy.gov.uz